

*delo
življenje*

7

olek
gimjiloi

7

gimjiloi

PORABA SREDSTEV SKUPNE PORABE

Naši samoupravni organi so v letošnjem letu že večkrat odobraval koriščenje sredstev skupne porabe. Člani kolektiva so bili s sklepi tudi seznanjeni, vendar dajemo v tem sestavku še pregled koriščenja sredstev skupne porabe in dela sredstev, ki je namenjen za stanovanjsko gradnjo.

Sredstva skupne porabe lahko koristi kolektiv za vse skupne potrebe članov. V letošnjem letu so zvezni organi s posebnim predpisom sprostili koriščenje sredstev skupne porabe. O namenski uporabi teh sredstev

odločajo le delavski svet podjetja, upravni odbor in direktor v okviru svojih pristojnosti. Po prejšnjih predpisih pa je bilo mogoče koristiti ta sredstva samo v namene, ki jih je določal zakon. Sredstva skupne porabe, ki se odvajajo ob izplačilih OD v višini 4% na poseben račun sklada skupne porabe pa se še vedno lahko koristijo le za stanovanjsko izgradnjo.

Podjetje je ob začetku leta 1967 razpolagalo s 167.950,79 N din v splošnem delu skupne porabe in s 19.017,00 N din za stanovanjsko izgradnjo. Po zaključnem računu za leto 1966 smo odvedli na splošni del sklada skupne porabe 250.000,00 N din, ostali prejemki v letošnjem letu pa znašajo še 59.148,45 N din.

Splošni del sredstev skupne porabe smo v letu 1967 koristili po sklepih samoupravnih organov za naslednje potrebe:

1. Investicijski prispevek za ZLATOROG	4.125,60	N din
2. Za neizkoriščene oskrbne dni v letu 1966 v Zlatorogu	756,03	N din
3. Cepljenje proti gripi	4.587,60	N din
4. Kritje razlike boleznin do 30 dni	6.652,21	N din
5. Napeljava vodovoda v poč. hišice v Zlatorogu	12.799,50	N din
6. Dotacija za praznik 8. marca	2.000,00	N din
7. Nekateri stroški izdajanja biltena	1.902,63	N din
8. Nabava knjig	1.213,00	N din
9. Akontacija za nakup stan. v novem bloku	20.000,00	N din
10. Nabava inventarja za kuhinjo	1.674,02	N din
11. Stroški proslave 20. obletnice (delni)	12.312,55	N din
12. Dotacija sindikalni podružnici	18.000,00	N din
13. Ostale dotacije	9.688,03	N din
14. Za regres članov kolektiva za letovanje v ZLATOROGU	2.320,00	N din

15. Ostalo (odplačilo anuitet, članarine)	2.605,90 N din
16. Nakazano za stan. posojila delavcem	150.000,00 N din
	<hr/>
S k u p a j	248. 824,07 N din
	<hr/>
Ostala razpoložljiva sredstva skupne porabe	228.275,17 N din

Iz ostanka sredstev skupne porabe bomo pred kolektivnim dopustom izplačali tistim članom kolektiva, ki ne bodo koristili dopusta v kakem počitniškem domu, regres v višini 90,00 N din. Predvidevamo, da bomo ob teh izplačilih zmanjšali sredstva skupne porabe za približno 120.000.- N din. V letošnjem letu je znesek regresa nekoliko nižji, ker so nastopili drugi izdatki v breme tega sklada. Ob letošnjih izplačilih regresa moramo namreč obračunati tudi 16,9% prispevka, kar bo znašalo okrog 15.000,00 N din. Lansko leto pa smo bili tega prispevka oproščeni. Iz sredstev skupne porabe bomo v kratkem izplačali še nekatere stroške na račun proslave v višini N din 25.000,00. Tako bo podjetje v II. polletju razpolagalo le z manjšim zneskom skupne porabe, ki ga bomo po potrebi koristili za obratna sredstva in za ostale namene.

Iz navedenega pregleda porabe in razpoložljivih sredstev lahko ugotovimo, da smo največji znesek namenili za stanovanjske kredite našim delavcem. Izredna obremenitev sredstev skupne porabe pomeni tudi finansiranje prireditev ob proslavi 20. obletnice delovanja podjetja.

Sredstva, ki se oblikujejo izključno za namene stanovanjske

izgradnje so 16.6.1967 znašala 210.987,11 N din. Iz tega zneska je delavski svet odobril delavcem stanovanjske kredite v višini 200.000.- N din.

Delavski svet je razpisal iz sredstev podjetja stanovanjske kredite v skupnem znesku N din 350.000,00 in iz sredstev IPM 80.000,00 N din. Stanovanjska komisija je v okviru te kvote podelila stanovanjske kredite 35 delavcem podjetja. V prodajni mreži pa je prejelo kredit 8 delavcem v skupnem znesku N din 80.000,00. Iz sredstev, ki so namenjena za stanovanjsko izgradnjo je delavski svet dodelil 18.000,00 N din še za izgradnjo stanovanj za potrebe družbenih služb v občini Loga - tec.

Pričakujemo, da smo s tem dali članom kolektiva nazoren pregled oblikovanja in koriščenja sredstev skupne porabe in sredstev, namenjenih za stanovanjsko izgradnjo. S tem bodo dobili člani kolektiva tudi pojasnilo na vprašanje, zakaj niso bili odobreni večji zneski za posamezne namene, zlasti pa se za regres.

Albinca Možina

MAZANJE STROJEV

Dandanes postaja v naših proizvodnih podjetjih vprašanje dobrega gospodarjenja z vsakim dnevom pomembnejše. K temu pa lahko mnogo pripomore pravilno vzdrževanje oziroma mazanje strojev, ki so včasih zelo draga investicija. Če hočemo pridobiti čimvečji del investicije nazaj ali celo več, jo moramo tako dolgo obratovati kot je le mogoče. Praksa pa kaže, da s pravilnim mazanjem strojev dosežemo veliko manjšo obrabo strojev, stroji lažje tečejo, posledica je manjša poraba električne energije, daljša obratovalna doba strojev, manj kvarov in s tem v zvezi manj popravil in stroškov. Vestni delavci to dobro vedo in se zavedajo pomembnosti dobrega in rednega mazanja. So pa med nami tudi taki, ki temu pravilu ne posvečajo prave pozornosti. Tem naj velja v opomin stara v praksi preizkušena ugotovitev, da ni niti najmanj škoda časa za mazanje strojev pa če je norma še tako trda. Zavedati se pač moramo, da bomo lahko samo z brezhibnim strojem dosegali tisto, kar današnji proizvodni tempo zahteva, zato pa moramo tudi strojem posvetiti delček pozornosti, ki se nam bo bogato obrestovala.

Uspešnost mazanja je v veliki meri odvisna tudi od načina mazanja, to se pravi, da moramo uporabljati prave količine pravega maziva na prave mestu in ob pravem času.

Marsikdo bo k temu prigovarjal,

da ne ve kje in kdaj se mora stroj mazati. V takih primerih naj se ta posvetuje z obratnim mehanikom ali mojstrom, ki mu bo rade volje dal priporočilo in pokazal mazalna mesta stroje. Težje pa je v tem primeru, če se delavci na stroju pogosto menjajo in pričujejo. Takrat običajno ni časa, da se s strojem do časa temeljito spoznamo. V takem primeru pa naj bi bila mojster in obratni mehanik tista, ki bi opozorila, kaj moramo stroju nuditi.

Dejstvo pa je, kar so že v mnogih tovarnah ugotovili, da kljub vestnosti delavcev pri strojih, ne dosežemo zadostnega mazanja vseh strojnih delov. Za to je več vzrokov: ali ni ustreznega mazalnega orodja, ali ni na razpolago pravega maziva ali pa znanja. To dejstvo je že mnogim tovarnam narekovalo, da organizirajo učinkovito mazanje s tem, da zadolžijo delavca, ali v večjih tovarnah skupino, ki dnevno nameže vsak stroj na potrebnih mazalnih mestih s previmi mazili. Verjetno bo v bližnji bodočnosti iz ekonomskih razlogov kazalo tudi pri nas organizirati to službo. Takrat bo delavec na stroju rešen teh skrbi, stroji pa bodo zagotovo dobro mazani. Do takrat pa naj vsak po svojih močeh upošteva nekazana priporočila.

Ernest Mlakar

MALENKOSTI DELAJO DOVRŠENOST,
DOVRŠENOST PA NI MALENKOST!

MODA IN USNJARSTVO

Moda je že od nekdaj zelo negotov faktor. Toda prav usnjariji dolgo niso spoznali, da moda ne prinaša samo novih modelov, barv in kvalitet, temveč je tudi stalni vir zaslužka.

Danes pa je postala moda gonilna sila mnogih gospodarskih panog in tudi usnjarske, saj je vsem jasno, da lahko prav s pomočjo mode dobro uspevaš. Modo so začeli bolj upoštevati, spremljati modne spremembe in novosti, saj so spoznali, da lahko majhne napake oziroma odstopanja od modnih pravil povzročijo velike izgube. Ker pa kreatorji začrtujejo vsak svojo modo, nastane vprašanje, kateri modni krik se bo ohranil.

V Franciji je zelo moderno srebrno usnje, vendar strokovnjaki gledajo nanj precej skeptično. Predvidevajo namreč, da je kratkotrajna modna muha. Tudi o zlatem usnju je veliko govora, vendar ga nihče ne upa proizvajati v večjih količinah. Podobno se je uveljavilo lakasto usnje, ki velja danes za najokusnejše in ima velik asortiment. Priča - kuje se, da ga bodo tovarne začele proizvajati v večjih količinah šele v jeseni.

Planirati za prihodnjo pomladansko sezono (1968) pa je zelo težko. Obstoji namreč boj za možnost, da bi se z uveljavitvijo laka zmanjšala vrednost cenejšim plastičnim izdelkom.

Veliko vlogo v usnjarski modi igra tudi veleur, ki se periodično javlja v obliki

priljubljenih modnih artiklov.

Usnjarska industrija ima pred seboj težko nalogo: pravočasno mora spoznati vse modne novosti. Tu se pogosto pojavi vprašanje izbire barve, zlasti odkar poznamo "šok" barve. Čevljarska industrija ni hotela prevzeti rizike in naročiti usnje v močnih modnih barvah. Pozneje se je situacija spremenila in tudi močne žive barve so hitro prodrle, posebno rumena, vijoličasta in rdeča. S povečanim interesom za rumeno barvo v konfekciji, se je ta prenesla tudi na čevlje.

To so samo primeri problemov, s katerimi se bavi čevljarska industrija.

Po "Leder und
Hautermarkt"
pripravil Miloš Mlinar

OB 20-LETNICI TOVARNE

Naj se s skromnimi besedami zahvalim v imenu upokojujencev "Alpine" vodstvu in kolektivu "Alpine", ki se je ob ljúbileju 20. letnice tovarne spomnilo tudi na nas upokojujence.

Ne morem izraziti z besedami prazničnega občutka, ki smo ga imeli na dan 6. maja letos, ko je bil ogled tovarne samo za nas upokojujence. Nato je sledilo častno kosilo v tovarniški jedilnici in govor tovariša direktorja. Tovariš direktor se je spomnil vseh in dal priznanje vsem, ki so vložili veliko truda in dobre volje, da se je

zgradilo to kar danes imamo. Pri ogledu tovarne smo videli velik napredek po vseh oddelkih, ki smo jih z občudovanjem in zanimanjem ogledovali. Zadovoljni smo bili, ko smo videli, da vse to, kar smo ob nastanku tovarne žrtvovali in do prinesli ni bilo zaman.

Naj se ob tej priliki ozremo za 20 let in več nazaj. Posebno starejši delavci se gotovo še spominjajo, kako se je vse to začelo in s kakšnimi težavami se je bilo treba boriti, da smo v Žireh zgradili tako tovarno, ki nam je danes v pomoč, kakor tudi vsem tistim, ki danes uživajo sad našega dela in ki tudi sami vlagajo trdno za sebe in bodočo generacijo.

Omenim naj tudi nekaj bežnih spominov na čas pred začetkom gradnje tovarne. Zaposleni smo bili v takratni Čevljarški zadrugi kot delavci in člani zadruga ob enem. Nekateri smo videli, da v novi Jugoslaviji ne bo uspeha z zadrugo, temveč je treba preiti v državni sektor, če hočemo, da bo v Žireh "zrasla" nova čevljarška tovarna, v kateri bo dovolj dela in kruha za vse čevljarje. Uresničiti ta načrt pa ni bilo lahko, ker vsi člani niso bili za državni sektor, ker so se nekateri stari zadrugarji držali le zadrughnega sektorja še vedno s staro miselnostjo. Ta borba za vstop v državni sektor je trajala skoraj eno leto. Vršili so se sindikalni in celični sestanki, pa se le ni dalo prebiti zadrughnega zidu, posebno še zato, ker so stari zadrugarji imeli podporo pri člani I.Z.O.Sa v Ljubljani tov. Lemež-u, ki jim je obljubil vso pomoč z željo, da bi zadruga ostala. Nekateri

so obljubljali delavcem, da bodo le v zadrugi svobodni delavci in bodo lahko ostali kakšen dan doma in se ne bo gledalo na to, če bodo prišli na delo male kasneje ali z dela prej odšli. Strašili so nas, da bo v državni delavnici disciplina kot pri vojaki. Za svojo propagando so uporabljali vse, kar so mogli, vendar je zmagala zdrava misel in volja večine delavcev proletarcev. Na občnem zboru v maju 1947 leta smo se člani zadruga z večino glasov odločili za državni sektor in s tem dosegli to, kar smo želeli. Zgradili smo tako tovarno, da smo nanjo lahko ponosni.

Po pristopu v državni sektor je pred nas stopila zopet težka naloga. Pri gradnji tovarne je bilo treba delati tudi udarniške ure (to je prostovoljno delo). Potrebno je bilo delavce pripraviti in pridobivati za tako delo. To je bilo nujno, da smo lahko napravili vse kar je bilo možno, da smo čimprej zgradili tovarno. Že pri odločitvi za gradnjo tovarne smo dali obljubo, da jo bomo pomagali zgraditi tudi s prostovoljnim delom. Takrat nismo gledali samo na osem urni delavnik, naše delo je trajalo po 12 do 14 ur dnevno, poleg tega smo delali še ob nedeljah. Takrat ni bilo toplih malic kot so danes, še mrzlih ali suhih ni bilo, pa nam ni zmanjkalo poguma, ker smo hoteli nekaj ustvariti, da bo potem boljše, ne samo za nas temveč tudi za naše otroke in druge.

Tovarna je bila zgrajena v tako kratkem času, da smo se začeli vseljevati že 15. avgusta 1948. leta. Po tem dnevu se je zaposlovalo vedno več delavcev, tako, da se je v naši žirovski dolini kmalu vse zaposlilo. Ker pa je tovarna rabila vedno več lju-

di, so začeli prihajati iz bližnje in daljne okolice in tudi od drugod. Proizvodnja je naraščala, seveda le na obrtniški način. Ker pa je kasneje naš način dela postajal nerentabilen zaradi konkurence drugih tovarn, ki so bile že od prej mehanizirane, je bilo nujno uvesti in - industrijski način dela, če smo hoteli še obstojati. Za tak način dela pa so bili potrebni stroji. Da smo prve stroje nabavili je bilo potrebno zopet zategniti pas in pljuniti v roke ter se zadovoljiti z majhno plačo in se odpovedati delitvi dobička. To sem omenil zato, da bi se vsak zavedal, da smo mi starejši doprinašali velike žrtve za procvit tovarne, tako da bomo to odčutili do smrti pri naši pokojnini, zaradi ta kratnih nizkih zaslužkov.

Kljub temu smo danes ponosni, da je naša tovarna na tako dobrem glasju ne le v naši domovini, temveč tudi v tujini. Naj na glasim še to, da mi, čeravno smo upokojeni, še vedno živimo s tovarno in se veselimo nje - nih uspehov. Zato želimo vsi, da bi imela tovarna še mnogo obletnic in da bi se kolektiv v njej počutil srečen in delal z zavestjo in občutkom dobrega gospodarja z lastnino, od katere je odvisno njegovo življenje in bodočnost tudi naših otrok.

Ob koncu se se enkrat zahvalim vsem, ki so se ob tej svečani obletnici spomnili na nas upokojence in nas počastili in pogostili. To nam bo ostalo vedno v lepem spominu.

Upam, da se kolektiv in vsi vodilni v tovarni zavedajo vsega tega in se nas bodo ob gotovih prilikah še spomnili. Zato jim želimo še mnogo uspeha in napredka.

Julij Gliha

SREČANJE INTERNIRANCEV IN DEPORTIRANCEV V ZIREH

Ob razsulu stare Jugoslavije so Žiri najprej zasedli Italijani, ki pa so se morali po lo dneih umakniti Nemcem, kateri so tedaj prišli do Fužine. Že takrat so se pokazali prvi njihovi pomagači, ki so jih sprejeli s hitlerjevsko zastavo na Selu in za 1. maj 1941 so pomagali postavljati velik mlaj pred cerkvijo, na kateram se je bohotila zastava s kljukastim križem.

Cetudi smo tedaj in še prej slišali, kako Nemci selijo ljudi na vseh koncih Evrope, katero so tedaj okupirali, marsikdo od nas tega ni verjel, še manj pa smo mislili, da se bo to kmalu zgodilo tudi nam. Pri evidentiranju prebivalstva v juniju 1941. leta so že bili sestavljeni spiski ljudi, ki so nezaželeni in Rajhu nevarni. Pri tej selekciji so sodelovali tudi domači petokolonaši.

Dne 8. julija 1941 je bilo izseljeno največ družin, nekaj posameznikov pa že prej. Vsi smo bili odpeljani na zbirališče v Sentvid in po dveh dneh dalje v Srbijo.

Ko v teh dneh slišimo, kako zopet preganjajo ljudi in jih selijo iz njihovih domov, tako v Vietnamu in na Srednjem vzhodu, mislim, da nihče ne sočustvuje bolj s temi nesrečniki ter obsoja to kruto ravnanje s človekom v 20. stoletju, kot ravno mi, ki smo to občutili na lastni koži.

Da to ne tone v pozabo smo letos priredili srečanje vseh deportirancev in internirancev

pod pokroviteljstvom občine Logatec in ZZB Žiri. Na srečanje smo povabili poleg domačih deportirancev tudi zastopnike občine Aleksandrovec, kjer je večina Žirovcev prebivala vsa vojna leta v izgnanstvu.

Vabilu so se odzvali predsednik Skupščine občine Aleksandrovec, tov. dr. Dunić, sekretar komiteta tov. Sindič, zastopnik Saveza boraca krajevnih organizacij mesta Aleksandrovec, predsednik mladinske organizacije tov. Tomić ter še trije tovariši iz okolice tega mesta. To delegacijo je sprejel predsednik naše občine tov. Otmar Oblak dne 3. t.m. Zvečer so bili sprejeti v Žireh.

V počastitev Dneva borca in v čast tej delegaciji je bila 3. julija prirejena svečana proslava z lepimi kulturnimi programi. Pri tej priliki smo gostom poklonili spominski album, v katerem smo prikazali predvsem naš kraj. Trije lepi posnetki Žirov so zajeli celo našo kotlino. Spomenik in šola sta tudi naš ponos. Delje so bile zastopane naše podjetja in na prvem mestu Alpina; dve zgradbi z notranjimi obrati. Prikazali smo našo domačo obrt - čipke, naš planinski dom na Goropekah in slike naših slikarjev "naivcev".

Poleg tega smo zbrali nekaj slik iz življenja in dela naših izgnancev v Srbiji. Album bomo še dopolnili s slikami našega srečanja v Žireh.

Dne 4. julija, na Dan borca, je delegacija prisostvovala spominski svečanosti pred spomenikom padlim borcem Žirov v Žireh. Pred spomenik so položili lep venec, mi interniranci pa šopek nageljnov.

Dne 5. t.m. so si gosti ogleda

li tovarno Alpino. Na sprejemu pri tov. direktorju so se zanimali predvsem, koliko je zaposlenih v tovarni in pa kakšne so planske naloge ter izvrševanje istih.

Tovarišu direktorju za vsa pojasnila v imenu vseh lepa hvala.

Pri ogledu posameznih obratov so se najdalj časa zadržali v težkem oddelku, kjer so se zanimali kako nastane specijalni smučarski čevlji.

Z obiskom v tovarni so bili zelo zadovoljni. Izjavili so, da se vidi, da v tej tovarni vlada red in pridnost. Celemu kolektivu želijo nadaljnjih delovnih in osebnih uspehov.

Po ogledu tovarne smo se odpeljali na izlet v partizansko bolnico "Franjo" v Cerkljo in dalje na ogled Postojnske jame. Vse je bilo za njih prekrasno. Močan vtis je nanje napravila zlasti bolnica Franja, oziroma kraj, v katerem se bolnica nahaja. Zgodovino te bolnice je tolmačil tov. Julij Govekar, ki je bil d. ležen zdravniške pomoči v tej bolnici. Po končanem izletu po smo se poslovili od gostov, nekateri v Logatcu, drugi pa v Ljubljani.

Pred odhodom je tov. predsednik iz Aleksandrovec izjavil, da so z obiskom pri nas nadvse zadovoljni, da niso pričakovali toliko pozornosti. Želijo, da jim obisk čimprej vrnemo, če ne to leto, prihodnje leto pa prav gotovo in to v času trgatve. Aleksandrovec je namreč znan vinorodni kraj. Želijo, da se medsebojni stiki med občinama poglobijo, kakor tudi prijateljstvo in bratstvo med prebivalci obeh občin.

Tudi mi izgnanci smo sklenili, da se bomo vsako leto na obletnico j. mesecu juliju sestali,

vsakokrat v kraju, kjer prebiva kdo od naših sotrpinov.

Mislím, da posredujem zahvalo vseh deportirancev zlasti omim, ki so kakorkoli pripomogli, da je to prijateljsko srečanje zares uspelo, tako se gosti odnesli najlepše spomine iz naših žirov.

Janko Erznožnik

ČESTITKA GODBI

Tri meseče je od tedaj, ko smo napisali želje našim pevcem, kateri so bili nastopili na oddaji Pokaži, kaj znaš in dosegli prav lep uspeh. Danes čestitko ponavljamo. To pot so nas predstavili godbeniki pihalnega orkestra. Na povebilo Obalne turistične zveze in Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije so se javili na revijo in bili sprejeti.

To ni mala reč, 23 članov zraven trboveljskega, ki šteje 80 godbenikov in še več. Znanje in hrebrosti je potrebno imeti od takihle prireditvah. Vse to so naši godci imeli in v soboto popoldne 17. junija v Žusterni pri Kopru izvedli pro menadni koncert. Ob osmih zvečer je bil v programu začetek revije na glavnem trgu v Kopru. Uro pred tem so dobili še častno nalogo, da so za začetek zaigrali fanfare. Kar v avtobusu so se hitro naučili in izvedli pozdrav brez napake. Strokovna komisija ni mogla verjeti v to. Z odličnim vodjem Dragom Kandučem iz Idrije je bilo to uresničljivo. Revijo so začeli naši godbeni-

niki s tremi skladbami. Sledile so še godbe iz Zagorja, Velenja, Ljubljane, Domžal in Gorij pri Bledu. Naslednji dan je nastopilo spet osem orkestror, naslednjo soboto, še osem in v nedeljo sedem godb.

Ob zaključku so imeli vodje ansamblov posvet, na katerem so izmenjali svoje izkušnje in ugotovitve. Izkušenj naša godbarnima, čeprav je pred 20-letnico obstoja. Postojnska godba deluje že 150 let in idrijska 300 let, vendar že ugotevljajo, da brez šolanega kadra ne bo mogla več napredovati. Pregovor pravi: "Kdor ne napreduje - nazadejuje." Zato je potrebno misliti na šolanje. Več o tem kdaj drugič. Povejmo le še to, da so hoteli nastopajoči preživeti nedeljo ob morju, pa jih je dolžnost klicela nazaj domov k pogrebo-ma. Kar nič ni čudno, da kolektiv razume ter moralno in materialno podpira živo dejavnost godbenikov.

Za konec naj posredujemo še zahvalo, katero so pred dnevi prejeli, mi pa jim za uspeh iskreno čestitamo!

"Spoštovani tovariši! V imenu Obalne turistične zveze in sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Koper se vam najprisrčneje zahvaljujemo za sodelovanje na eviji pihalnih orkestror. S svojo požrtvovalnostjo ste prispevali, da je bila ta revija mogočna kulturna manifestacija, ki je pustila nepozaben vtis pri občanih in domačih ter tujih turistih. Dovolite nam, da se ob tej priliki oprostimo tudi za vse tiste eventuelne nerodnosti, ki so se dogodile pri sami organizaciji in izvedbi revije ter pri nudenju ostalih uslug pihalnim ansamblom."

GRADIMO SKAKALNICO

Naj vam napišem par besed o gradnji 70 meterske skakalnice. Kako smo prišli do te odločitve?

"Že pred vojno so ta teren uporabljali za smučarsko skakalnico," tako pripoveduje tov. Zakomeli, kot nastarejši član našega kluba. Pripominja tudi, da je v svojih žirovcev vseskozi rasla želja po večji smučarski skakalnici. In da bi lažje vzgojili mladi kader, ker so skakalci srednjih let že opustili to športno panogo in se ukvarjajo le z alpskim smučanjem, smo se odločili zgraditi večjo skakalnico. Čeprav so se mišljenja malo delila, je zmagala večina. Krepila nas je tudi misel, da je teren po svoji legi vsestransko ugoden za gradnjo. V nasprotnem slučaju pa k tej gradnji ne bi pristopili. Pred končno odločitvijo smo poklicali še tov. ing. Goriška iz Ljubljane, ki dela načrte za večje skakalnice in ga prosili, naj si ogleda teren ter nam svetuje. Mož se je dokaj hitro odzval. Njegov odgovor je bil kretek in jasan: "Teško je najti tako krasen teren kot ga imate tukaj." Te besede so nas še bolj podkrepile in odločili smo se. Odločitev smo takoj sporočili ing. Gorišku, ki nam je v zelo kratkem času izdelal načrt. Treba je bilo urediti tudi z lastnikom zemljišča in mu dati na račun nekaj denarja za odškodnino. Pri občini pa smo morali dobiti odobritev za lokacijo, čeprav je ta bolj formalnega značaja, ker je to pač vseobšerni družbeni objekt.

Gradbeni odbor, katerega je klub takoj izvolil, je bil postavljen pred nemajhno nalogo. Hrib, ki nas je čakal, terja samo krampov in lopat ter pridnih rok, katerih pa v Žireh na manjka. Kot pri vsaki taki akciji smo šli na prve udarne ure ter odločili na vsakega člana po 25 ur. Pričakujemo od članov lastno samo-zavest brez kakršnega opozorila. Poleg članov so obljubili pomoč pri izkopu tudi nekateri drugi prijatelji tega športa. V imenu gradbenega odbora bi prosil vse prizadete, da držijo besedo in se udeležijo te akcije. Šolsko športno društvo Tabor je obljubilo 200 ur. Smučarji iz Logatca so ponudili pomoč pri izkopu. Nekdo se bomo mogoče spoteknil ob našo mladino. Tudi ta aktiv imamo namen povabiti v akcijo. Kakšen pa bo odziv, bomo lahko poročali kasneje. Delo poteka še dokaj ugodno. Doslej je narejenih že 480 udarniških ur. Rezultat tega pa si lahko ogleda vsak na licu mesta. Poizkusili bomo zdržati do konca in uresničiti zamisel, za katero smo se odločili.

Nekaj sredstev imamo zagotovljenih, nekaj jih bo prispevala tudi smučarska zveza, ki bo koristila skakalnico za svoje treninge in tekmovanja. Nekaj takih tekmovalcev se je že rodilo v Žireh, kakšen se bo pa mogoče še.

Da ne bom predolg, bi prosil še mo še nekaj. Tistim, ki se to preneumno zdi, naj ne blatijo te akcije. Ker bomo sami zgradili to bomo imeli. Za naš načrt je bilo slišati več pripomb. Kritizirajo največ taki, ki niso pripravljeni storiti niti ene same ure zastonj. Jaz pa mislim,

da kateremu je ta šport kaj pri srcu, bo sam prišel. Hvaležni bomo vsakemu, ki bo dal svoj delež za izgradnjo tega objekta.

Pa še kdaj drugič kaj in nasvidenje na gradbišču !

Metod Erznožnik

NOVICE IZ KADROVSKEGA ODDELKA

Zadnje novice smo vam posredovali v aprilski številki naše glasila. Od takrat do danes se število zaposlenih ni prav nič spremenilo. Se vedno nas je vseh skupaj 1070. V tujem obratu nas je 831, v obratu v Gorenji vasi 104 in v prodajni mreži 135.

Spremembe, ki so v tem času bile se nanašajo le na prenehanje dela nekaterih delavcev in zaposlitev novih delavcev na izpraznjena delovna mesta ali zaradi novih potreb.

Zaposlili so se: Govekar Anica v prodajno službo, Nikoleti Romana in Možina Danica kot snalžilki, na delo pa so vrnili tudi naši študenti Srednje tehniške čevljarne šole v Kranju Mernik Marija, Gregorač Martina in Čar Stanko ter Naglič Marija, ki je že zaključila študij na tej šoli in uspešno opravila diplomsko nalogo. V obratu Gorenja vas sta se zaposlili Jeram Alojzija in Demšar Slavka. Na prošnjo Arhar Janeza je bil le-ta premeščen iz prodajalne ALPINA v Kranju v montažo lahke obutve, trak 8.

V aprilski številki smo vas ob-

vestili, da bo sredi aprila začela z delom prodajalna v Osijeku, za katero je bil že imenovan poslovodja. V aprilu sta v tej prodajalni začeli z delom tudi dve prodajalki. Prodajalna v Banja Luki je zaradi premajhne zasedbe sprejela enega delavca. Ostale prodajalne so na izpraznjena mesta zaradi odpovedi posameznih delavcev sprejela nekaj novih delavcev. Skupno število zaposlenih v prodajni mreži ni spremenilo.

Iz našega obrata so na lastno željo odšli: Logar-Leban Ivanka, Nikoleti Romana, Prosen Janez in Prosen Marija, iz obrata v Gorenji vasi pa Škrlec Ljudmila ter Dolinar Marija.

V tem času so odšle v zasluženi pokoj Bačnar Katarina, Šorli Julijana in Albreht Ivana.

Angelca Filipič

Poročili so se:

Frlic Franc, Kogovšek Vili, Miklevčič Tone, Kavčič-Jenko Olga, Peternelj-Kogovšek Marija, Oblak-Pivk Pavla, Tolar-Martincič Marija, Mohorič-Mrak Marija, Luznar-Miklavčič Kati.

Čestitamo !

V mesecu juniju je umrl upokojenec Alpine Franc Bevk. Naše sožalje.

"DELO, ŽIVLJENJE" je glasilo tovarne čevljev ALPINE ŽIRI. Ureja ga uredniški odbor: Konrad Peternelj, Jože Peternelj, Silva Burnik, Magda Čadež, Ernest Mlakar. Alfonz Zajec, odgovorni urednik. Majda Trček, glavni urednik. Žiri, 15. julija 1967

PRIPOMBE -VPRAŠANJA- ODGOVORI

ODGOVOR nabavne službe na vprašanje delavke, objavljeno v tovarniškem glasilu št. 6.

Vprašanje delavke, zakaj je 24. maja letos na traku 52/5 manj kelo vrsto materialov, je nabavna služba prejela šele na dan korekture prispevkov za glasilo, zato ji nismo mogli odgovoriti že v prejšnji številki.

Našo obvezo izpolnjujemo in hkrati pojasnjujemo nekatere ne razčiščene zadeve bravcem v pravilno presojo.

Iz vprašanja delavke smo dolžni odgovoriti le zaradi manjkajočih ščitnikov za konice in pete. Vse druge, na ta dan manjkajoče materiale pa so bile dolžne preskrbeti druge službe in drugi oddelki. Ker pa se čisto zaradi manjkajočih materialov vali krivdo le na nabavno službo, namerevamo naš odgovor malce razširiti.

Zadeva s ščitniki. Res je, kar trdi članek šefa proizvodnega sektorja, da je nabavna služba prejela nakupni predlog dne 13. aprila s pripombo, da je dobavni rok postopoma od 10. maja dalje. To pomeni, da je nabavna služba imela čas za reziskevo tržišča (iskanje najugodnejšega ponudnika, ki je moral izdelati kalkulacije in nato še izdelati ustrezno orodje) in preskrbo pločevine za izdelavo ščitnikov 3 dni manj kot en mesec. Čudno se nam zdi, da je nabava prejela materialne potrebe za ščitnike šele 13. aprila. Delavec iz mehanične delavnice v naši pisarni pa je izjavil, da je več kot tri me-

sece pred tem datumom že vedel, da bo proizvodnja v letošnjem letu potrebovala 13.000 parov omenjenih ščitnikov. Za nas je nerazumljivo, kako je pri nas to mogoče, da nekatere osebe, ki niso povezane niti z nabavno službo niti z izvozom čevljev, toliko prej zvedo za materialne potrebe, kot pa nabavna služba, ki je prva odgovorna za pravočasno preskrbo.

Če bi nabava pravočasno zvedela, v tem primeru istočasno kot so bile informirane nekatere druge osebe, bi imeli dovolj časa, da poiščemo najugodnejšega ponudnika in da preskrbimo dekapirano pločevino za izdelavo ščitnikov. Pločevino je potrebno uvoziti ker jo imajo veletrgovine oziroma uvozniki v zalogi le občasno. Dobro se še spominjamo, kakšne težave smo imeli v lanskem letu glede pravočasne preskrbe zadevnih ščitnikov in kakšne težave smo imeli pri plačilu računa privatni osebi. Da bi se tem težavam in očitkom v letošnjem letu izognili, smo morali v tako kratkem času povprašati precej ponudnikov in to predvsem pri podjetjih v družbeni lasti.

Ščitnike nam sedaj izdeluje Kledivar Žiri po N din 1,60, to je po isti ceni kot je bila ponudba naših delavcev. Manjša količina pa bo izdelala tovarniška mehanična delavnica po 1,70 N din, v okviru njenih zmogljivostih.

Jekleni zgibniki. Članek vodje mehanične delavnice pravi, da

Znamenitega angleškega filozofa in državnika Francisca Bacona so vprašali kaj misli o denarju. "Denar," je odvrnil filozof, "je odličen sluga, a zelo slab gospodar."

je bil vzrok za nepravočasno izdelavo vzmeti, ki se rabijo pri cvikanju, v tem ker so morali poravnati jeklene zgibnike, ki naj bi jih vsi trije trakovi potrebovali dnevno približno "3000 parov".

Na to želimo pripomniti samo to, da nam je nerazumljivo, zakaj prav v našem podjetju tolikšno popraviljanje krivin pri zgibnikih. Kolikor nam je znano, druge tovarne lahko uporabljajo originalne krivine.

Iz obeh že objavljenih odgovorov dobivamo vtis, da je vzrok za vrsto težav v proizvodnji v prvi vrsti v nepravočasni preskrbi in neustrezni kvaliteti reprodukcijskih materialov. Glede na to lahko povemo samo to, da nas veseli, da se je sprožilo takšno vprašanje, kot ga je postavila delavka. Takih vprašanj še želimo, da bomo lahko kolektivno pojasnevali, v kakšnih težavah se pogosto nahaja nabavna služba in da je redko kdej krivda na delavcih nabavne službe, da material ni bil pravočasno preskrbljen.

Ker bi današnje pojasnjevanje o preskrbi z reprodukcijskim materialom postalo predolgo, smo se odločili, da bomo v naslednjih številkah tovarniškega glasila objavljali samostojne članke o problemih v preskrbi z goranjim usnjem, spodnjim usnjem in drugimi reprodukcijskimi materiali, t.j. tistimi, ki zavirajo normalen tok proizvodnje.

Delavci nabavne službe

NAJVEČJA GARANCIJA ZA IZVRŠEVANJE PLANA JE, ČE VSAK SODELUJOČI PLANIRA SVOJ DEL OBVEZ-NOSTI

ŽIROVSKA KOTLINA IN NJEN OBOD

V knjigi FRANCETA PLANINE "Poljanska in Selška dolina" smo pod gornjim naslovom videli zanimiv opis našega kraja. Odločili smo se, da ga bomo objavili v našem glasilu in si zicer v treh nadaljevanjih.

Tesni del doline med trebijskim mostom in prvimi hišami na Selu napravlja vtis, kot da se dolina tam sklepe. Žirovska cesta se dviga v samotne klan-ce nad Fužinami in po 3 km prehaja spet v širši in obljudeni del doline, na žirovsko polje. Z debrijo pri Fužinah je dolina nekako pretrgana, kar je bilo vzrok, da se je žirovski del v zadnjih sto letih politično-upravno nekajkrat ločil od ostale doline. V avstrijskih časih se je naslonil čez razvodje k Logatcu in Idriji, tako, da je nad Fužinami tekla meja med Gorenjsko in Notranjsko. Po prvi svetovni vojni je državna meja utesnila žirovsko dolino in ji otežkočila zvezo z Logatcem, vendar so žiri še vztrajale pri njem. Po osvoboditvi so se pridružile Škofjeloškemu okraju in po njej govi ukinitvi kranjskemu. Pri nedavnem združevanju manjših občin so se Žirovci kljub neravnopravnosti z ostalo dolino odločili, da se navežejo na Logatec, in se je žirovska občina l. 1961 priključila logaški. Tako teče sedaj nad Fužinami meja med kranjskim in ljubljanskim okrajem. Ker pa politično-upravna opredelitev ne more zabrisati pokrajinske enotnosti pokrajine, ki se očituje v površinski zgradbi in

rečni mreži, kar nujno odseva tudi v močni prometni in družbeni povezavi, je upravičeno, da Žirovsko dolino obravnavamo skupaj z ostalo Poljsansko dolino, zlasti če vzamemo v poštev več kot osemstoletno pripadnost teh krajev k freisinškemu gospodstvu.

Žirovsko ozemlje ima svoje središče v mladi naplavljeni ravnici žirovskega polja, ki se razprostira kake 4 km daleč ob Sori in dolnji Račevi in doseže v sredi dober kilometer širine. Ravnica napravlja vtis kotlinice, ker je na vseh straneh obdana s hribovjem; na zahodnem kraju se odrezano končuje pod bregovi Mrzlega vrha, na vzhodni strani pa v terasah prehaja v pobočje Žirovskega vrha. Sora prihaja vanjo po ozki dolini z juga, Račeva pa z jugovzhoda in tudi kotlinici sami daje dinarsko smer. Med ti dve vodi je zagozdeno slame, ki se položno dviga proti Vrhju nad Rovtami. Ves hribovski obod kotlinice ima planotast značaj in je ostank pokrajine, ki so ga vode uravnale pred ledeno dobo. Nad dolino in stranskimi grapami se vlečejo enakomerni hrbti, nekaterih so marsikje položno nagnjene ravnote ali zaobljeni vrhovi z obdelanim površjem in kmetijami. Žirovska kotlinica leži okrog 450 m nad morjem in je rahlo nagnjena od jugovzhoda na severozahod. Podnebje je hladnejše od ljubljanskega, poleti se 2 do 3°C, pozimi za 1 do 2°C, padavin je to več kot v Ljubljani. Nižji deli so vlažni in pokriti s travniki, njive in naselja so umaknena na obrobje, posebno pod bregove Žirovskega vrha. Ob cesti se vrstijo gručaste vasi Selo, Dobračeva, Stara vas in Žiri. Cesta jih je deloma raztegnila v obcestno obliko. Pred vojno so bili še vidni presled

ki med njimi, sedaj pa se držijo že kar druge druge. Od Stare vasi se razprostira v dolino Račeve Nove vas. Teh pet vasi tvori Žiri v širšem pomenu. Obrt in iz nje izšla industrija sta omogočili, da so se te vasi izredno povečale in dobivajo po nekod že kar mestni videz. Od 1.1870 do 1960 se je število hiš v Žireh povečalo 4,4-krat, število prebivalstva pa 1,9-krat. Po vojni so sezidali 220 novih hiš. Najbolj je napredovala v obeh ozirih Stara vas, kjer stoji tovarne Alpina in je tudi geometrično središče kotlinice. Tu je število hiš naraslo za 358%, prebivalstvo pa za 171%. Velika razlika med prirastkom hiš in ljudi kaže, kako zelo se je izboljšala življenska raven prebivalstva.

Blaznik pravi, da so bile Žiri v 13. stoletju "naseljeni otok sredi gozdov". Nekatera naselja, kakor n.pr. Stara vas, so gotovo zrasla že pred tem, okolico pa so naselili konec 13. in v začetku 14. stoletja. Poljska razdelitev na grude, ki zavzemajo vso kotlinico, kaže, da so se tod naselili ljudje v skupinah, ne posamič. Hriboviti obod doline so naselili šele v 16. in v začetku 17. stoletja s tem, da so posamič krčili gozdove in ustanavljali samotne kmetije. V loškem gospodstvu so bile Žiri sedež svoje Župenije.

Ozemlje bivše žirovske občine, ki so jo ukinili l. 1961, je obsegala 44 km² in l. 1961 štela 3660 prebivalcev, od tega samo v petih osrednjih naseljih 2500. Povprečna gostota je torej velika in je tega leta znašala 83 ljudi na 1 km². Žirovska kotlina je najbolj obljudeni del Poljsanske doline in je tudi najbolj napredovala. Od celotnega prebivalstva bivše občine jih je okrog 1200 ali tretjina zaposlenih v industriji in nekmečkih po

klicih, v Žireh s sosednjimi vasmi pa polovica. Od celotnega ozemlja je 58% površine pokrite z gozdovi, 16% odpade na pašnike in le 12% na njive. Kraji so navezani na kupovanje hrane in zaslužek izven kmetijstva. Moški so se zatekli k obrti, predvsem k čevljarstvu in mizarstvu, ženske pa k čipkarstvu, ki se je naglo širilo iz bližnje Idrije. Po prvi svetovni vojni se je zelo razvila čevljarska obrt, v Žireh je bilo okoli 40 čevljarjev. Gospodarska kriza in razvoj kapitalizma sta prisilila obrtnike, da so se vdinjali večjim podjetnikom, nekateri so se združili v zadruga, ki so bile sposobne, da so konkurirale na tržišču. Po osvoboditvi je večina čevljarjev združila v čevljarsko zadrugo, ta se je kmalu preobnovela v tovarno športnih čevljev Alpina in je l. 1948 zgradila svoje poslopje. Do l. 1952 so izdelovali šivane in zbite gojzarje, od tedaj pa proizvajajo najrazličnejšo obutev. Naslednje leto so odprli prodajalno v Sarajevu, potem so ji pridružili prodajalne še v 14 mestih. Leta 1958 je Alpina začela proizvodnjo mehanizirati. Sedaj izdelajo na tekočem traku okrog 600.000 parov obutve na leto, ročno pa še izdelujejo gojzerice. Konec l. 1960 je bilo v Alpini zaposlenih 817 ljudi, od tega 416 žensk. Podjetje Metko, ki je izdelovala otroške čevlje, so pred kratkim ukinili.

Majšje podjetja Žirov so: Mizarstvo, ki začinja s serijsko proizvodnjo, Kledivar, delavnica za fino mehaniko, Tkalnica trakov, nova opekarna in obrat ljudljenskega podjetja Modna oblačila. Poleg tega je še nekaj uslužnostnih obrtnikov.

Žiri imajo dobro organizirano

osemletno šolo v lepi novi stavbi. V Zadrudnem domu je dvorana za kulturne prireditve. Kino Žiri ima 400 sedežev in prireja tri predstave na teden. V kraju je več društev: DPD Svoboda, TVD Partizan, Planinsko in Turistično društvo, Lovska in Ribiška družina ter Taborniki. Razume se, da ima tako delavsko središče tudi zdravstveni dom in lekarniško postajo, pošto, več trgovin in gostišč, ob Sori kopelišče z bazenom in igrišče.

Iz Žirov vozi vsak dan več rednih avtobusov skozi Skofjo Loko v Ljubljano. Odkar so priključene logaški občini, zboljšujejo tudi promet skozi Logatec v Ljubljano. V Žireh se ločita cesti v Logatec in Idrijo. Ta gre čez 704 m visoko Razpotje in se od tam spušča globoko v dolino Idrijce. Iz kraja vodijo markirane planinske poti na okoliške hribe in planote, kjer je več planinskih zavetišč. Pozimi je športnikom na voljo obilica zanimivih smučarskih tur.

Med obema vojnoma je le slab kilometer nad Žirimi potekala italijanska meja. Pod nemško okupacijo so se Žirovci že v prvem poletju pridružili osvobodilni fronti in so prvi kmalu nato odšli v partizane. V začetku l. 1943 so se pa skoro vsi fantje priključili partizanom in ustanovili Žirovsko četo, namesto da bi odšli v nemško vojsko. Dne 23. 10. 1943 je XXXI. divizija pogrnala Nemce iz Žirov. Tako so bile Žiri prvi večji osvobojeni kraj na Gorenjskem. Še istega dne so v Ledinici opravili volitve v NO. Kmalu nato sta se v Žiri preselila oblastni komite in PO KPS za Gorenjsko. Septembra 1944 so Nemci spet vpadli, odvedli več aktivistov, med njimi zdravnika dr. Demšarja, in jih ustrelili pri Goropekah. Sicer so ostale Žiri svobodne do konca vojne.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Iz prve slovenske samostojne pesniške zbirke
PESME ZA POKUŠINO VALENTINA VODNIKA,
ki je bila natisnjena leta 1806, objavljamo pesem

SRAKA INU MLADE

Sraka Mlade je fvarila:
Prevezh bliso hiſh grefte,
Vaf bo nagla fmert pobila,
Nifte dovol pametne.

Kader zhlovek fe perpogne,
Ali feſa dol na tla,
Vfaka naj fe hiter ogne,
On pobera kamena.

Zhe je taka, reko Mlade,
Kaj pa bo sazheti nam,
Ak fe zhlovek tih perkrade,
Nefe kamen sa herbtam?

Stara pravi: to je smota,
Vfe po fvet' na robe gre,
Doshivela kaj fim frota?
Jajze vezh ku puta ve !

K R I Ž A N K A št 10

1		2	3	4	5	6	7	8
	9			10				
11	12	13					14	
15		16	17			18		
19					20			
21			22	23	24	25		26
27		28				29	30	
	31					32		
33				34				

Sestavil
Ivan Cepuder

VODORAVNO: 1. Kork, 5. raniti do smrti, 9. raj, 11. osebni zaimek, 13. karte, ki pri kartanju ostanejo na mizi, 14. kazalni zaimek, 15. 24 ur, 17. zbor, 18. predstavnik hanovine, 19. nasprotno od nōči, 20. konec mize, 21. otok na Jadranu, 22. s šolo pridobljen na živ (skrajšano), 25. glavni ljudski odbor, 27. Avbelj Vinko, 28. staro mesto, grška pokrajina, 30. arabski žrebec, 31. stelja za živino, 33. televizijsko steklo, 34. srbsko moško ime.

NAVPIČNO: 1. seme, 2. vera v nekaj, 3. oče, 4. destilat iz riževga slada, 5. napad, prodor, 6. Branko in Nace, 7. Ivan Zakelj, 8. moško ime, 10. Alojz (skrajšano), 12. ara, predujem, 14. priprava za pisanje s kredo, 16. gol, brez obleke, 18. vzvišeno duhovno bitje, 21. mrtveški oder, 22. Perzija, 23. Narodno gledališča, Ptuj, 24. goreti, tam kjer ogenj ..., 26. orodje za čiščenje pluga, 28. nadav, 29. za čimba, 31. Puc Rudi, 32. osebni zaimek.

RESITEV KRIŽANKE št. 9

Opomba: Pri opisu križanke št. 9 je pomotoma izpádel naslednji opis:

26. poželjenje, 27. makedonsko kolo.

VODORAVNO: 1. OBLETNICA, 9. HEROJ, 10. OBA, 12. DIREKTORIJ, 15. CEGLAR, 16. Da, 18. KOA, 19. TRIKI, 21. VRT, U, 23. ALT, A, 25. AT, 26. SLA, 27. ORO.